

Πόλεμος, Βία και ο Επαναστατικός Ρόλος των Γυναικών στη Μέση Ανατολή

Ελιάννα Καναβέλη

Στις επαναστατικές διαδικασίες φαίνεται ότι ολόκληρη η κοινωνία, χωρίς έμφυλους διαχωρισμούς, συμμετέχει ενεργά σε αυτές. Αυτό ευτυχώς επιβεβαιώνεται μέσα από τις ιστορικές καταγραφές. Τα παραδείγματα πολλά. Οι γυναίκες της Παρισινής κομμούνας, οι γυναίκες του ισπανικού εμφυλίου, οι αντάρτισσες του ελληνικού εμφυλίου, οι γυναίκες Ζαπατίστας. Παρόλα, όμως, τα παραδείγματα έχουμε μια τάση όταν σκεφτόμαστε ή ακούμε για επαναστάσεις ο νους μας να πηγαίνει κατά κύριο λόγο σε άνδρες ή σε μεμονωμένες και αποσπασματικές από το σύνολο γυναίκες. Όχι τυχαία. Είναι τόσο ισχυρές οι εικόνες που έχουν εδραιωθεί μέσα από την κυρίαρχη αφήγηση της ιστορίας, αλλά και μέσα από τα ΜΜΕ που δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε γυναίκες σε ανάλογες θέσεις και γενικά τους ρόλους που μπορούν να διαδραματίσουν. Αν λοιπόν δυσκολευόμαστε να δούμε και να βρούμε ποιον ρόλο μπορεί να έχουν οι γυναίκες σε μια επαναστατική διαδικασία σκεφτείτε πόσο μεγαλύτερη δυσκολία υπάρχει για να αντιληφθούμε τον επαναστατικό ρόλο των γυναικών ειδικότερα στη Μέση Ανατολή.

Πόσο μάλλον που εμείς εδώ στη Δύση δεν έχουμε βιώσει αντίστοιχες συνθήκες πολέμου. Οπότε με δυσκολία μπορούμε να αντιληφθούμε αυτό που συμβαίνει εκεί στην ολότητά του και στην πολυπλοκότητά του. Δεν έχουμε δει ανθρώπους δικούς μας να χάνονται σε συνθήκες πολέμου. Δεν έχουμε δει την ολοκληρωτική και συθέμελη κατάρρευση της ζωής μας. Όχι τουλάχιστον με τους ίδιους όρους και κάτω από τις ίδιες συνθήκες. Δεν έχουμε τα ίδια βιώματα και η βίωση με όρους πολιτικούς και όχι μόνο προσωπικούς δημιουργεί άλλες εμπειρίες και άλλες διαδικασίες.

Οι γυναίκες, λοιπόν, βρίσκονται στο προσκήνιο των επαναστατικών διαδικασιών και μάλιστα σε εκείνη την πλευρά του κόσμου που εμείς νομίζουμε ότι είναι κλεισμένες στα σπίτια, πειθήνια και υπάκουα υποκείμενα στις διαθέσεις των ανδρών, με καλυμμένα τα σώματά τους, ανίκανα και ευάλωτα να αντιδράσουν. Αγνοούμε, ίσως γιατί ποτέ δεν μας ενδιέφερε ουσιαστικά, ότι αυτές οι γυναίκες μπορεί να είναι μορφωμένες όπως και εμείς, να είναι εργαζόμενες αλλά και άνεργες, λεσβίες, τρανς, κουίρ, όπως και εμείς. Κυριαρχεί μια συλλογική αναπαράσταση που χάνει τα επιμέρους αλλά σημαντικά κομμάτια που συνθέτουν τις ζωές αυτών των γυναικών- οπώς και τις δικές μας.

Έτσι μπορεί να μας διαφεύγει ότι οι γυναίκες στη Μέση Ανατολή ήταν παρούσες σε όλες τις επαναστατικές διαδικασίες που συντελούνται τα τελευταία χρόνια εκεί. Στην Αίγυπτο, στην Τυνησία, στην Υεμένη, στο Μπαχρέιν, στη Συρία ήταν παρούσες διεκδικώντας μερίδιο στο δημόσιο χώρο και λόγο. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ήταν ένα ισχυρό όπλο στα χέρια τους γιατί μπορούσαν μέσω αυτών να δημιουργήσουν διαδικασίες αλλά και να ακουστούν παγκοσμίως. Bloggers όπως η Leil Zahra Mortada πήραν μεγάλο ρίσκο προκειμένου να κρατάνε ενήμερο τον κόσμο για αυτά που συμβαίνουν στην Αίγυπτο.

Και όμως το γεγονός ότι αυτές οι γυναίκες είναι δυνατόν να εξεγερθούν φαίνεται να μας προκαλεί μια κάποια έκπληξη. Όπως μας εκπλήσσει όταν εικόνες γυναικών να κρατούν όπλα και να πολεμάνε φτάνουν στα μάτια μας. Ίσως γιατί αποδεικνύει έμπρακτα ότι σε τέτοιες διαδικασίες οι κυρίαρχοι ρόλοι και ταυτότητες χάνουν τη σημασία τους και επαναπροσδιορίζονται. Ίσως γιατί ξεπερνάει τους δικούς μας ρόλους εδώ στη Δύση. Για αυτό μάλλον δεν εκπλησσομάστε από το γεγονός ότι με δυσκολία εμείς οι γυναίκες εδώ στη Δύση, συμμετέχουμε στα πάνελ εκδηλώσεων, με δυσκολία αξιολογούμαστε (από άνδρες) ως κατάλληλες να συμμετέχουμε σε διοικητικές θέσεις, σε κυβερνητικές θέσεις, ότι ο δημόσιος χώρος και λόγος είναι ακόμα όχι ένα τόσο γνώριμο περιβάλλον δραστηριοποίησης για τις

γυναίκες και ότι μάλιστα η χρησιμοποίησή του κάποιες φορές στοιχίζει πολύ ακριβά σε κάποιες γυναίκες.

Αυτές οι κυρίαρχες αναπαραστάσεις που έχουμε εμείς, οι δυτικοί/ές, για αυτές τις γυναίκες, τις γυναίκες της Μέσης Ανατολής διαπερνώνται από το κυρίαρχο σύστημα έμφυλης εξουσίας και λειτουργούν με τρόπο καθοριστικό στη δημιουργία διαχωρισμών που στον πυρήνα τους έχουν έμφυλη χροιά. Γιατί διαφορετικά ίσως να μην αναρρωτιόμασταν για τον επαναστατικό ρόλο των γυναικών όχι μόνο εκεί αλλά παντού-να τον θεωρούσαμε δηλαδή εκ των ων ουκ άνευ. Όμως η θέση που βρίσκονται σήμερα οι γυναίκες σε παγκόσμιο επίπεδο αναδεικνύει την αναγκαιότητα της επισήμανσής του. Και αλήθεια ο επαναστατικός ρόλος των ανδρών ποιος είναι και πόσο διαφέρει από αυτόν των γυναικών; Πιθανότατα δεν διαφέρει καθόλου και επιτελείται με τους ίδιους τρόπους και όρους όπως έχουμε δει στις εικόνες και στα κείμενα από τη Ροτζάβα αλλά και από άλλα μέρη της Μέσης Ανατολής. Θα έλεγα λοιπόν ότι είναι αυτή η δίκη μας αδυναμία ίσως να δούμε τις γυναίκες αυτές και όχι μόνο αυτές εντέλει εις βάθος ως ισότιμες με τους άνδρες συντρόφους τους. Είναι αυτές οι τόσο ισχυρές αναπαραστάσεις που λειτουργούν με τρόπο καθοριστικό στον τρόπο που προσλαμβάνουμε αυτές τις εικόνες.

Σε αυτές τις αναπαραστάσεις του ευάλωτου, παθητικού και υπομονετικού, καταπιεσμένου και συχνά άορατου σώματος έρχεται να προστεθεί μια εικόνα παράταιρη, περίεργη που καταρρίπτει τα στερεότυπα και τις κυρίαρχες αναπαραστάσεις των δυτικών. Ξαφνικά η γυναίκα, κρατάει όπλο, φοράει στρατιωτικά ρούχα, πολεμάει επιδεικνύοντας θάρρος και δύναμη, στοιχεία κατ'εξοχήν συνδεδεμένα με τους άνδρες. Και όχι μόνο. Συμμετέχει στον δημόσιο χώρο αψηφώντας απαγορεύσεις που ενδεχομένως θα της στοιχίσουν ακριβά. Αλλά και εδώ στη Δύση θα μας έκανε εντύπωση αν οι γυναίκες προέβαιναν σε ενέργειες που θα αμφισβητούσαν τους έμφυλους κοινωνικούς επικαθορισμούς. Από την άλλη έχουμε τις εικόνες των ανδρών που μόλις έχουν σωθεί από ναυάγια στη Μεσόγειο κρατώντας τα παιδιά τους αγκαλιά να κλαίνε. Δυο εικόνες που δημιουργούν ρωγμές στο υπάρχον

κυρίαρχο κανονιστικό πλαίσιο αξιών και αναπαραστάσεων. Και μπορεί να αναρωτηθεί κάποιος/α αν άλλαξαν οι ρόλοι εκεί και οι στυγνοί, άγριοι, σκληροί έχουν την εικόνα του ευάλωτου και οι γυναίκες από την άλλη έχουν την εικόνα της σκληρής μαχήτριας, της επαναστάτριας. Η απάντηση, βέβαια, δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη σε καμία περίπτωση γιατί έτσι θα χάσει την πολυπλοκότητα των ανθρωπίνων σχέσεων, των χαρακτήρων και των υποκειμένων. Οι άνθρωποι σε κρίσιμες στιγμές της ιστορίας τους, προσωπικής ή συλλογικής, καλούνται να επιτελέσουν πολλούς ρόλους, ξεπερνώντας κυρίαρχα πρότυπα και στερεότυπα. Και η πάλη, όπως και το κλάμα δεν είναι προνόμιο του άνδρα ή της γυναίκας. Είναι, όμως, τόσο ισχυρές οι αναπαραστάσεις που δύσκολα ξεπερνιούνται.

Οι γυναίκες στη Μέση Ανατολή βιώνουν το σύστημα της έμφυλης εξουσίας και τα παρεπόμενά του όπως τη βιώνουμε και εμείς εδώ και αυτό είναι το σημείο επαφής μας και το κοινό μας βίωμα. Αυτές, σε διάφορες ιστορικές στιγμές, ξεπέρασαν τους έμφυλα προδιαγεγραμμένους ρόλους τους και αντιμετώπισαν κατάματα και ουσιαστικά την πατριαρχία. Η Ροτζάβα αποτελεί ένα πρότυπο παράδειγμα τέτοιων διαδικασιών, όπου οι γυναίκες διεκδίκησαν και κέρδισαν την ισότιμη αναγνώριση με τους άνδρες. Για τη θέση, όμως, της γυναίκας στη Μέση Ανατολή πρέπει να μας μιλήσουν όχι μια αλλά πολλές γυναίκες από εκεί. Οι δυτικοί/ές συνηθίζουν να μιλάνε εξ ονόματος αυτών των γυναικών για την καταπίεση, τη βία που δέχονται ξεχνώντας ότι και στις δικές τους χώρες οι γυναίκες καταπιέζονται, κακοποιούνται, βιάζονται, δολοφονούνται. Γιατί η πατριαρχία και το σύστημα της έμφυλης εξουσίας δεν γνωρίζει σύνορα, πολιτισμικά, εθνικά.

Αυτό που δείχνει το παράδειγμα της Ροτζάβα, στη Δύση δεν ξέρω κατά πόσο είναι εφικτό να εφαρμοστεί, γιατί αυτό προϋποθέτει μια συνολική επανεκτίμηση και αλλαγή των κυρίαρχων σχέσεων και ένα διαφορετικό τρόπο πολιτικής οργάνωσης. Σίγουρα, όμως, δεν θα ήθελα να μιλάμε για μια κοινωνία όπου το ένα φύλο είναι πιο δυνατό από το άλλο ή επιβάλλεται στο άλλο. Δεν θα ήθελα μια κοινωνία που δίνει ρόλους ανάλογα με το φύλο γιατί αυτό στην

ουσία συντελεί στην περεταίρω χάραξη των διαφορών και των διακρίσεων. Ο δρόμος προς τη συλλογική ελευθερία είναι μακρύς και δύσβατος. Τα εμπόδια πολλά και η αναγκαιότητα τέτοιων παραδειγμάτων μεγάλη για να δείχνει ότι όλα είναι εφικτά όταν υπάρχει ουσιαστική θέληση για αλλαγή. Όταν τα ζητήματα της έμφυλης εξουσίας δεν αφήνονται σε ειδικούς/ές για να σχολιαστούν αλλά γίνονται καθημερινότητα μας. Όταν δεν τα κοιτάμε από μακριά θαυμάζοντας τα και εδώ επικαλούμαστε μια αδυναμία διαχείρισης από πλευράς γυναικών, ρίχνοντάς τους παράλληλα το φταίξιμο, στο να διαχειριστούν το χώρο που τους επιτρέπουν να έχουν οι άνδρες και τη συμμετοχή τους στις πολιτικές διαδικασίες χωρίς να ψάχνουμε τα βαθύτερα αίτια της μη συμμετοχής τους. Γιατί μετά το παράδειγμα της Ροτζάβα ή των Ζαπατίστας παραμένει εκεί που συμβαίνει και δεν μας επηρεάζει ουσιαστικά και σε βάθος. Είναι, τέλος, θέμα παιδείας και πολιτισμού ο σεβασμός και η ισότιμη συμμετοχή όλων των ανθρώπων ανεξαρτήτως φυλού, φυλής ή οποιασδήποτε άλλης διαφορετικότητας που δημιουργεί ρωγμές στην κανονικότητα.

Ο πόλεμος, κοινωνικός, εθνικός, οικονομικός αναδεικνύεται στις συνθήκες της μετανεωτερικότητας σε ένα σημαντικό παράγοντα για το ξεπέραςμα των έμφυλων κατηγοριοποιήσεων αρκεί να θέλουμε να τον δούμε ως τέτοιο. Στις συνθήκες αυτές, η αναγκαιότητα για την επίτευξη της ειρήνης προκύπτει να είναι μια συλλογική κοινωνική διαδικασία με την έννοια ότι οι γυναίκες δυστυχώς ή ευτυχώς δεν μπορούν να λειτουργήσουν από μόνες τους γιατί δεν είναι μόνες τους, με την έννοια ότι έχουν παιδιά, συντρόφους αρσενικού γένους και μάλιστα στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν αμφισβητούν αυτές τις καταστάσεις ως παράγοντες που ενδεχομένως να είναι εξίσου καταπιεστικοί και ελεγκτικοί στις ζωές τους.

Εν κατακλείδι, το σύστημα των έμφυλων σχέσεων είναι τόσο πολύπλοκο που ο επαναστατικός ρόλος των γυναικών πρέπει να συναντιέται με αυτόν των ανδρών δημιουργώντας δρόμους όπου η αλληλεγγύη και η αυτοοργάνωση των ανθρώπων στην πράξη χωρίς διαχωρισμούς, έμφυλους, κοινωνικούς, οικονομικούς θα είναι

πραγματικότητα. Οι γυναίκες εκεί και οι γυναίκες παντού συναντώνται σε ένα κοινό σημείο με τους άνδρες, στον δρόμο της πολιτικής και κοινωνικής απελευθέρωσης. Και αυτόν θα πρέπει να τον διαβούν μαζί...

Θα Ενισχύσει το “Internet Of Things” τις Δυνατότητες της Επιτήρησης;

Chris Spannos

Μετάφραση: Στέφανος Μπατσής

Πόσο συχνά έχετε αφήσει ανοιχτή την πόρτα του ψυγείου, ψάχνοντας τι υπάρχει για να φάτε; Αυτή η δημοφιλής και εκ πρώτης όψεως αγαθή πράξη είναι μία μεταξύ πολλών άλλων που, σύμφωνα με τον Διευθυντή της Αμερικανικής Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, James Clapper, μπορεί σύντομα να αναδειχτεί ως πηγή πληροφοριών που θα χρησιμοποιείται για τη διαχείριση και –αναμφισβήτητα– τον έλεγχο των πολιτών και των καταναλωτών.

Μέρος ενός κινήματος που αναφέρεται ως “Internet of Things” (IoT), το καινούριο «έξυπνο-ψυγείο» και ο «έξυπνος-φούρνος» της Samsung είναι τα τελευταία προϊόντα της σειράς «έξυπνο-σπίτι» που επιχειρούν να ενσωματώσουν όλες τις συσκευές, τις εφαρμογές, και τα αντικείμενα που χρησιμοποιούν αισθητήρες και δίκτυα πληροφοριών σε όλα τα σπίτια, τις επιχειρήσεις, τους χώρους εργασίας και τα αυτοκίνητα. Θεωρείται ότι θα αποτελέσει την επόμενη επανάσταση των υπολογιστών και προβλέπεται να αναδειχθεί σε μία βιομηχανία πολυ-τρισεκατομμυρίων δολαρίων μέσα στην επόμενη δεκαετία. Ωστόσο, αυτό που είναι άγνωστο σε πολλούς είναι ότι αυτά τα πράγματα μπορούν να μεταμορφωθούν σε μυστικές συσκευές παρακολούθησης.

«Στο μέλλον, οι μυστικές υπηρεσίες μπορεί να χρησιμοποιούν το IoT για ταυτοποίηση, επιτήρηση, παρακολούθηση, εντοπισμό τοποθεσίας και στρατολόγηση ή για να αποκτούν πρόσβαση σε δίκτυα ή πιστοποιήσεις χρηστών», ανέφερε ο Clapper σε δημόσια κατάθεση στην Αμερικάνικη Γερουσία την Τρίτη.

Η «έξυπνη-τηλεόραση» της Samsung έγινε γνωστή στο κοινό για την ικανότητά της να ακούει κρυφά τους χρήστες που μιλούσαν μεταξύ τους, ενώ έβλεπαν την αγαπημένη τους εκπομπή. Εξίσου αβλαβή παιχνίδια, όπως η Barbie της Mattel που ενεργοποιείται μέσω Wi-Fi, μπορεί να χακαριστεί και να μεταμορφωθεί σε κούκλα κατάσκοπος κρυφακούγοντας προσωπικές συνομιλίες μεταξύ παιδιών, κουκλών και γονέων – οι οποίοι δεν γνωρίζουν ότι η ιδιωτικότητά τους παραβιάζεται. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν εσωτερικά μικρόφωνα σε αυτοκίνητα για να καταγράψουν κρυφά τους επιβάτες και να στείλουν τις συνομιλίες τους σε τρίτα μέρη.

Πολλές επιχειρήσεις –μεταξύ αυτών η Apple, η General Electric, η Nike και η Google– επενδύουν σε τεχνολογίες που θα συνδέουν καθημερινά αντικείμενα με το IoT και θα επεξεργάζονται τις πληροφορίες των χρηστών μέσα από υπηρεσίες cloud. Η αναμενόμενη αύξηση των δεδομένων που παράγονται από τους χρήστες έχει προκαλέσει ανησυχία στους ειδικούς για το ότι βαδίζουμε σε μία κλιμάκωση της επιτήρησης. Οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου και οι μυστικές υπηρεσίες μπορεί να αρχίσουν να δίνουν εντολές στη Samsung, στη Google, ή σε πωλητές άλλων διαδικτυακών συσκευών, αναγκάζοντάς τους να επιβάλουν μια ενημέρωση ή να γυρίσουν έναν ψηφιακό διακόπτη για να υποκλέψουν τις προσωπικές συνομιλίες ενός στόχου.

Αυτές οι τάσεις ακολουθούν τις ήδη υπάρχουσες ανησυχίες για την κυβερνητική κατασκοπεία. Το 2013, ο πρώην ανάδοχος έργων της NSA (Εθνική Υπηρεσία Ασφάλειας), Edward Snowden, αποκάλυψε ότι η υπηρεσία των Η.Π.Α. και οι συνεργάτες της παρακολουθούσαν παράνομα πολίτες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, καθώς και ότι κατασκόπευαν προέδρους και πρωθυπουργούς άλλων κρατών. Έκτοτε, διάφοροι ιδεολογικοί

κύκλοι, ομάδες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και πολίτες παγκοσμίως κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για την εξάπλωση της παράνομης συλλογής πληροφοριών μέσω της καταπάτησης της ιδιωτικότητας, των αστικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τον τελευταίο χρόνο, η Privacy International έχει αποκαλύψει παρακολουθήσεις στην Ουγκάντα, στο Πακιστάν, στην Κολομβία και τη Σιγκαπούρη. Η Διεθνής Αμνηστία έχει προειδοποιήσει ότι οι κυβερνήσεις «σκουπίζουν» ηλεκτρονικά δεδομένα κάθε είδους και ότι η Βρετανική κυβέρνηση «είναι μεταξύ των βασικών ενόχων». Τον Δεκέμβρη, η PEN International επέδειξε σοβαρές ανησυχίες σχετικά με «τον υπερβολικό βαθμό ελέγχου που οι τουρκικές αρχές προσπαθούν να ασκήσουν πάνω σε νόμιμες, δημόσιες συνομιλίες στο διαδίκτυο». Στην Πολωνία, χιλιάδες συνειδητοποιημένοι πολίτες τον τελευταίο καιρό διαδηλώνουν κατά της κυβερνητικής επέκτασης των μέσων παρακολούθησης. Και τώρα ο Clapper προειδοποιεί σχετικά με τη χρήση του IoT για τη συλλογή πληροφοριών. Ο κόσμος είναι ανήσυχος.

Η επιτήρηση εγείρει πολλά πολιτικά και εθνικά προβλήματα. Χωρίς νομική κάλυψη, η παρακολούθηση στρεβλώνει τις δημοκρατικές αρχές και πρακτικές. Οι κυβερνήσεις υποστηρίζουν ότι είναι προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας το να συλλέγουν κρυφά πληροφορίες από τους πολίτες. Έρευνες δείχνουν ότι οι ίδιες κυβερνήσεις επιθυμούν να έχουν πρόσβαση σε εταιρικούς λογαριασμούς ώστε να ψάχνουν τα αρχεία καταναλωτών. Ενώ ο κόσμος οικειοθελώς μοιράζεται και αποκαλύπτει προσωπικά στοιχεία για τους ίδιους, τις οικογένειες και τους φίλους τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κάθε μέρα, το Αμερικανικό Υπουργείο Άμυνας έχει μελετήσει εκτενώς πώς να επηρεάζει αυτούς τους χρήστες. Και το Facebook αμφιλεγόμενα ψάχνει να μάθει πώς να ελέγξει τα συναισθήματα των χρηστών με το να χειρίζεται τη ροή των ειδήσεών του.

Η κυβέρνηση και η επιχειρηματική δύναμη έχουν εξαπλωθεί μέσω των διαύλων της επικοινωνίας και της τεχνολογίας της πληροφορίας. Το “Internet of Things” θα επιτρέψει περαιτέρω

αυτή την εξάπλωση μέσω της σύνδεσης των συσκευών. Όσο πιο πολύ οι αρχές υποκλέπτουν πληροφορίες από τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες cloud, τόσο οι αθώες στιγμές της καθημερινότητας –το μαγείρεμα, η οδήγηση, το παιχνίδι, η χαλάρωση μπροστά από την τηλεόραση– θα γίνουν πλούσιες πηγές συλλογής πληροφοριών, που θα τροφοδοτούν τις κυβερνήσεις και τις εταιρείες σχετικά με τις προσωπικές επιλογές και κοινωνικές συμπεριφορές, από τα πιο μικρά μέχρι και τα πιο μεγάλα. Με τόση πολλή τεχνολογία βέβαια, το ρίσκο βρίσκεται στο πώς θα εφαρμοστεί. Αν οι άνθρωποι είχαν προτεραιότητα, τέτοια δεδομένα θα μπορούσαν ιδανικά να τροφοδοτούν με πληροφορίες την κυβέρνηση και τις επιχειρήσεις, ώστε να προσπαθούν και να διασφαλίζουν μία περισσότερο δίκαιη κατανομή των πόρων. Τα ψυγεία θα μπορούσαν να μιλούν στους παραγωγούς σχετικά με την κατανάλωση φαγητού, παρέχοντας καλύτερες αξιολογήσεις ως προς τις ανάγκες και εξορθολογίζοντας την παραγωγή, ώστε να αποφευχθεί η σπατάλη. Όμως, στην αγορά του κεφαλαίου η χρήση της τεχνολογίας θα είναι να ωφελήσει τις ήδη πλούσιες επιχειρήσεις και να ενδυναμώσει την κρατική εξουσία. Θα συνεχίσουμε να παραβλέπουμε την πείνα και τις ανάγκες εκείνων που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά των προϊόντων στη σφαίρα του “Internet of Things”.

Μπορεί η κρυπτογράφηση να βοηθήσει στη μη συλλογή των πληροφοριών μας από αυτό το πλαίσιο – αυτό το οποίο ξεπερνάει αρκετά τα όρια του Μεγάλου Αδελφού του Τζορτζ Όργουελ; Όντως, ως απάντηση στην παράβαση της παρακολούθησης, οι πολίτες έχουν εφαρμόσει μια τεχνολογία κρυπτογράφησης στις επικοινωνίες τους. Ανταποκρινόμενες στις ανάγκες της αγοράς, κάποιες μεγάλες εταιρείες, όπως η Apple, η Google και το Facebook, έχουν αναπτύξει υπηρεσίες και προϊόντα που παρέχουν τη δυνατότητα της κρυπτογράφησης, όπου δεν υπάρχει κανένα άτομο στη μέση που να μπορεί να κρυφακούει τις επικοινωνίες κάποιου χρήστη.

Η αυξανόμενη χρήση της κρυπτογράφησης, υποβοηθούμενη από μεγάλες εταιρείες που παρέχουν επιλογές για ασφαλείς

επικοινωνίες, έχει ανησυχήσει κυβερνητικούς αξιωματούχους. Στις ΗΠΑ, το FBI, η CIA και η NSA έχουν εδώ και καιρό παραπονεθεί ότι «βυθίζονται στο σκοτάδι», όπου το κενό μεταξύ της κυβερνητικής εξουσίας και της τεχνολογικής δυνατότητας για τη συλλογή πληροφοριών διευρύνεται.

Σε μία πρόσφατη έρευνα που δημοσιεύτηκε από το Πανεπιστήμιο του Harvard, ειδικοί στην παρακολούθηση και τη διαδικτυακή ασφάλεια παραθέτουν ότι οι επικοινωνίες κινούνται σταθερά πέρα από το εύρος του κυβερνητικού ελέγχου. Η κυβέρνηση εκφράζει φόβους πως ένα «άνοιγμα κλείνει» και, εφόσον κλείσει, θα είναι πλέον «τυφλοί». Ωστόσο, οι ειδικοί δεν συμφωνούν, δηλώνοντας ότι η μεταφορά του «βυθίζονται στο σκοτάδι», «δεν αποτυπώνει την παρούσα κατάσταση και την πορεία της τεχνολογικής ανάπτυξης».

Όπως έχει αναγνωριστεί από τους ειδικούς, οι περισσότερες εταιρείες είναι απίθανο να υιοθετήσουν τεχνολογίες κρυπτογράφησης. Οι περισσότερες μπορούν να εξαργυρώσουν ήδη συλλεγμένες πληροφορίες με το να πωλούν στοχευμένες διαδικτυακές διαφημιστικές ευκαιρίες. Στην πραγματικότητα, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες επικοινωνίας βασίζονται στην πρόσβαση των δεδομένων του χρήστη για τα έσοδα και τη λειτουργικότητα του προϊόντος. Τα λογισμικά οικοσυστήματα έχουν την τάση να είναι ευάλωτα, γεγονός που μπορεί να καταστήσει τη διαδεδομένη χρήση της τεχνολογίας της κρυπτογράφησης δύσκολη. Πολλές από τις εταιρείες που παρέχουν επιλογές κρυπτογράφησης, παρέχουν εξίσου πληροφορίες στις κυβερνήσεις, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παρακολούθηση.

Το IoT θα αλλάξει το περιβάλλον και τον προσωπικό μας χώρο. Αυτές οι αλλαγές θα παρέχουν περισσότερες δυνατότητες για παρακολούθηση. Η ιδιωτικότητα χάνεται. Η επιτήρηση θα ξεπεράσει (όπως έχει εδώ και καιρό ξεπεράσει) τους ισορροπημένους στόχους της εθνικής ασφάλειας. Παρ' όλα αυτά, πολλοί θα επηρεαστούν από τους ισχυρισμούς της κυβέρνησης να αυξήσει την επιτήρηση για τη δική μας προστασία. Ενώ η IoT

επανάσταση υπόσχεται άνεση και ευκολία, είμαστε πρόθυμοι να παρέχουμε στις κυβερνήσεις και τις εταιρίες ακόμη περισσότερες προσωπικές πληροφορίες σε μία παράλληλη επανάσταση παρακολούθησης που θα κλιμακώσει τη διαχείριση και τον έλεγχο των ανθρώπων και της κοινωνίας;

*Ο **Chris Spannos** είναι Αμερικάνος ακτιβιστής, δημοσιογράφος, συγγραφέας, εκδότης, παραγωγός και web developer με πάνω από 18 χρόνια εμπειρίας σε αυτοδιαχειριζόμενα media. Συντάκτης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας New Internationalist Magazine και του teleSUR*

*English καθώς και παλαιότερα του NYTimes eXaminer και του Imaginary Lines. Μέλος του αμερικανικού δικτύου ZNet και ZCom. Έχει εκδόσει το βιβλίο *Real Utopia: Participatory Society for the 21st Century* (AK Press, 2008). Έχει συνεισφέρει κεφάλαια σε βιβλία όπως το *The Accumulation of Freedom* (AK Press, 2012) και το *The End of the World as We Know It* (AK Press, 2014). Βρίσκεται μεταξύ των φετινών ομιλητών του B-FEST.*

Πηγή:

<https://newint.org/blog/2016/02/11/will-the-internet-of-things-boost-surveillance-capabilities/>

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 18

Η Ανάδυση της Ισλαμοφοβίας στη Θέση του Αντισημιτισμού

Γιώργος Κτενάς

Να αρχίσουμε το σημερινό άρθρο με ένα εμπειρικό αξίωμα: Δεν έπαψε ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας, η διεξαγωγή χαμηλής

έντασης οικονομικού πολέμου προς τους φτωχούς. Και δεν έχει παρατηρηθεί ποτέ η φυγή κανενός από την ασφάλεια του σπιτιού του, για να πνιγεί στο Αιγαίο ή να φυλακιστεί, αν γλιτώσει τον πνιγμό, στα Βαλκάνια, την Τουρκία ή όπου αλλού. Άρα όλοι όσοι επιδιώκουν να έρθουν στην Ευρώπη είναι οικονομικοί μετανάστες, ενός σιωπηρού οικονομικού πολέμου που έχει κυρήξει το καπιταλιστικό οικοδόμημα στη φτωχολογιά.

Το κλείσιμο των ελληνικών συνόρων δεν είναι απλώς μία προσπάθεια ελέγχου της μεταναστευτικής ροής. Αυτή είναι τεράστια και δεν περιορίζεται μόνο σε πληθυσμό που μετακινείται από τη Συρία. Πρόκειται για προσπάθεια εξαγνισμού που πηγάζει από το φαντασιακό του οικονομικού ολοκληρωτισμού της Ευρώπης, αλλά και περιορισμού – απομόνωσης στην Ελλάδα των υποψήφιων τρομοκρατών. Μέσα από ενορχηστρωμένες ρατσιστικές και ξενοφοβικές καμπάνιες που δαιμονοποίησαν την ισλαμική θρησκεία και τους πιστούς της, συνδέθηκε το Ισλάμ με την τρομοκρατία. Με την Ευρώπη να είναι αυτοπαγιδευμένη στις αντιφάσεις και τις αφαιρέσεις της, αλλά και στην προπαγάνδα που παρήγαγε: Η ισλαμοφοβία αναδύθηκε και πήρε τη θέση του αντισημιτισμού, μέσω της πάγιας φοβικής αντίληψης της παγκόσμιας μυστικής τρομοκρατικής οργάνωσης. Πίσω από οποιοδήποτε αρνητικό γεγονός, βρίσκεται ένας κακός μουσουλμάνος. Και κατά τεκμήριο ένας καλός Ευρωπαίος ή Αμερικανός προσπαθεί να τον αποτρέψει.

Και είναι αλήθεια πως εξτρεμιστές υπάρχουν σε κάθε θρησκεία, ομολογία πίστης κ.λπ., αλλά αυτοί είναι ως επί το πλείστον ολιγάριθμοι και δεν ταυτίζονται με το σύνολο των θρησκευόμενων. Διαφορετικά ο χριστιανικός εξτρεμισμός του Μπρέιβικ ή, στα καθ' ημάς, πρόσφατα του Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, που σπάνια μας θυμίζουν τα media, συνδέεται και ταυτίζεται με κάθε χριστιανό. Κι εδώ πρέπει να αναφερθούμε στον Άγγλο φυσιοδίφη Κάρολο Δαρβίνο, που σφράγισε την επιστημονική σκέψη του 19^{ου} αιώνα με το έργο του «Η καταγωγή των ειδών». Μετασχηματίζοντας ριζικά τη θεώρηση για την καταγωγή του ανθρώπου: Η βιολογική εξέλιξη των ειδών,

έγινε μέσω της επιβίωσης των ισχυρότερων. Με τον κοινωνικό δαρβινισμό, κομμένο και ραμμένο από τα Διευθυντήρια του ολοκληρωτισμού, να υποστηρίζει την ανωτερότητα του λευκού δυτικού, ως στοιχείο εθνικής ταυτότητας. Άρα η κοινωνική καταπίεση και η αυθαίρετη δημιουργία ελίτ των Ευρωπαίων, βρήκε και αυθαίρετη επιστημονική έκφραση. Με αποτέλεσμα να παγιωθεί, μέσω της προπαγάνδας.

Ας δούμε όμως τι πραγματικά είναι το Ισλάμ και ποια η προσφορά του, όταν ήδη από τον Μεσαίωνα ήταν μία μεγάλη πολιτική δύναμη και, κυρίως, μία παγκόσμια μονοθεϊστική θρησκεία που ανταγωνιζόταν τον χριστιανισμό στην προσέλκυση πιστών. Κι αυτός, σίγουρα, ήταν και είναι ένας πολύ σοβαρός λόγος για να δαιμονοποιηθεί. Η μεσαιωνική αραβική Ισπανία γνώρισε μεγάλη ακμή και ο ισλαμικός πολιτισμός έφτασε στο αποκορύφωμά του, με ανθρώπους που είχαν βαθιά Παιδεία. Οικοδόμησαν λαμπρά μνημεία και μεταλαμπάδευσαν όλη την επιστημονική γνώση της Ανατολής στην Ευρώπη, μεταφράζοντας και σχολιάζοντας Έλληνες κλασικούς απευθείας από τα ελληνικά. Παράλληλα μετέδωσαν τις γνώσεις σε πολλά και σοβαρά θέματα, όπως η ιατρική και η φαρμακευτική, ενώ είναι ενδεικτικό ότι τόσο οι χριστιανοί όσο και οι Εβραίοι είχαν θρησκευτική ελευθερία σε ολόκληρο τον αραβικό κόσμο. Σε αντίθεση με την αντιμετώπιση της οποίας έτυχαν αλλόθρησκοι από τους χριστιανούς Ευρωπαίους, στις ευρωπαϊκές χώρες που ανακατέλαβαν την ίδια περίοδο. Συμπερασματικά, η Δυτική Ευρώπη των μεσαιωνικών χρόνων, η άνθηση της οποίας άλλαξε τα δεδομένα σε ολόκληρη την ήπειρο, οφείλει στο Ισλάμ τη ρίζα των μπουμπουκιών που άνθισαν στην πορεία και το άρωμά τους, σε πολλές περιπτώσεις, φτάνει μέχρι και τις ημέρες μας.

Α-πολιτογράφηση: 0 Ενοποιητικός Παράγοντας του Ξεριζωμού

Νώντας Σκυφτούλης

Αφορμή ο διάλογος με ένα ζευγάρι νέων με βαριά διδακτορικά οι οποίοι πηγαινοέρχονται στις ευρωπαϊκές πόλεις προκειμένου να διασφαλίσουν μια πρόσκαιρη πρόσβαση στην επιβίωση. Αυτό συμβαίνει πλέον μαζικά και αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο. Στις σημερινές συνθήκες της επισφάλειας της επιβίωσης και στο πλαίσιο της Ευρώπης οι μετακινήσεις από ένα κράτος σε ένα άλλο ή άλλα είναι πλέον παρόμοιες με τις μετακινήσεις εποχιακών εργατών συλλογής αγροτικών προϊόντων που μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '70 ήταν εξίσου μαζικό φαινόμενο το οποίο ερχόταν βέβαια από πολύ μακριά. Οι τελευταίοι δεν είχαν μόνιμη κατοικία αλλά μία αφετηρία πολιτογράφησης που με το πέρασμα δεκαετιών χάνονταν ανανεώνοντας έτσι τις όποιες νομικές κατοχυρώσεις (γεννήσεις, γάμους, κλπ.) αλλάζοντας ακόμη και ονόματα. Αυτό γινόταν από χώρο σε χώρο ασφαλώς με διαφορετικές και αντίθετες νοοτροπίες και έθιμα αφού η διαφοροποίηση από χώρο σε χώρο όσο πηγαινουμε προς τα πίσω ήταν εντονότερη. Για να μην αναφερθώ στην Οθωμανική επικράτεια όπου ο Ηπειρώτης γινόταν Πολίτης ή Μυτιληνιός και όπου χάνονταν οι ρίζες τους στα βάθη των γενεών.

Ας μιλήσουμε για τον σύγχρονο κόσμο των εθνοκρατικών κατασκευών. Οι παλαιοί εποχιακοί 100% επισφαλούς εργασίας μπορούσαν να μετακινηθούν παρά τη διαφοροποίηση από χώρο σε χώρο ενταγμένοι και κατοχυρωμένοι στο ευρύτερο εθνοκράτος που παρόλο που δεν τους διασφάλιζε τους όρους επιβίωσης, τους ήθελε ωστόσο σε τυπικό επίπεδο εκόντες-άκοντες υπηκόους του, δηλαδή πολίτες του. Η πολιτογράφηση σχεδόν κανένα προνόμιο δεν έδινε στους πολίτες αυτούς παρά μόνο βάρη είτε της στρατιωτικής θητείας είτε της θυσίας στον πόλεμο είτε στη

φθηνή ανασφάλιστη εργασία και στη συμμετοχή στο ΑΕΠ. Ο ξεριζωμένος είναι σε κατάσταση εξαίρεσης από το εθνοκράτος και γι' αυτό επισφαλής.

Ο σύγχρονος νέος επισφαλής έχει τα ίδια και χειρότερα χαρακτηριστικά. Το σύγχρονο εθνοκράτος πέραν του ότι δεν μπορεί να του διασφαλίσει την επιβίωση, την υγεία, την κατοικία, τον καθιστά σε κατάσταση ουσιαστικής εξαίρεσης και μόνο βάρος είναι οι νομικές κατοχυρώσεις του πολίτη που του προσδίδει το εθνοκράτος. Οδηγείται, όπως είπαμε και στην αρχή και όπως όλοι γνωρίζουν λόγω αυτής της γενικευμένης επισφάλειας, σε άλλα εδάφη (Ευρώπη), σε άλλο νομικό πλαίσιο, σε άλλο χώρο και χρόνο. Στον καινούργιο χώρο όμως δεν πολιτογραφείται σαν πολίτης Α κατηγορίας στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Τελικά η πολιτογράφηση αυτοαναιρείται σαν νομική κατοχύρωση του ατόμου σε μια σύγχρονη πολιτική κοινωνία και μετατρέπεται από «προνόμιο» σε ένα βάρος υποταγής και συνακόλουθων υποχρεώσεων του ατόμου-πολίτη. Πρόκειται λοιπόν για *α-πολιτογράφηση*. Ο καπιταλισμός αφού εξήντησε τα αρχικά οφέλη από την εθνοκρατική συγκρότηση το πετάει και μαζί με αυτό διαλύει την κοινωνία και την ζωή. Αυτή η κατασκευή (εθνοκράτος) που λίγα χρόνια κράτησε ουσιαστικά έχει διαλυθεί σαν νομική κατοχύρωση και υπάρχει όπως υπάρχουν και οι άλλες θεσμίσεις (οικογένεια, παιδεία, κλπ).

Ασφαλώς όλη αυτή η διαδικασία μας θυμίζει τη φιγούρα του σύγχρονου πρόσφυγα-μετανάστη ο οποίος μέσα από την πραγματική καταστροφή όλων των υλικών και νομικών κατοχυρώσεων του δικού του εθνοκράτους αναζητεί απεγνωσμένα άλλα εδάφη. Και αυτός γυμνός δικαιωμάτων παρά μόνο του πρόσφυγα δηλαδή στρατοπεδευμένος και φυσικά σε κατάσταση εξαίρεσης. Ακριβώς αυτό είναι που μας συνδέει με τον πρόσφυγα και όχι κάποια ταξική, εθνική ή θρησκευτική ενότητα, προϊόν των παλαιών αφαιρέσεων. Η *Α-ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ* είναι ο ενοποιητικός παράγοντας του ξεριζωμού και ένας όρος νέου κοινωνικού δεσμού. Σε τυπικό επίπεδο για να έχει νόημα αυτός ο δεσμός απαιτείται ισότητα. Η εμείς πρέπει να επιστρέψουμε την πολιτογράφηση (τα χαρτιά μας,

την ταυτότητα μας, διαγραφή από το ληξιαρχείο), χάνοντας την και να ενταχθούμε στους νόμους της Νυρεμβέργης ή να πολιτογραφηθεί ο πρόσφυγας-μετανάστης έως ότου γίνουμε πολίτες σε ένα ευρύτερο έδαφος ή ελεύθεροι άνθρωποι και όχι υπήκοοι στον πλανήτη χωρίς σύνορα.

Ανακοίνωση συνέλευσης Κατάληψης Σχολείου (Φιλοξενία προσφύγων 5ο Λύκειο Εξαρχείων)

Συνέλευση Κατάληψης του Σχολείου

Η πιεστική ανάγκη στέγασης των προσφύγων μετά το κλείσιμο των συνόρων της ΒΔ βαλκανικής οδού, μας ώθησε στην επιλογή της κατάληψης του 5^{ου} Λυκείου Εξαρχείων, το οποίο ήταν κλειστό τα τελευταία 2 $\frac{1}{2}$ χρόνια, προκειμένου να γίνει στέγη για πρόσφυγες που έρχονταν από το Αιγαίο ή την Ειδομένη.

Η κατάληψη του 5^{ου} Λυκείου στο κέντρο της Αθήνας, δεν έγινε τυχαία, αλλά βασιζόταν στην επιλογή να ζήσουν οι πρόσφυγες ως πολίτες με αξιοπρέπεια, μέσα στον αστικό ιστό και μαζί με την ελληνική κοινωνία που τους αγκαλιάζει τόσο φιλόξενα και αλληλέγγυα. Αντίθετα, ο εγκλεισμός τους στα κέντρα κράτησης, ή κέντρα «φιλοξενίας», θέτει τους πρόσφυγες σε κατάσταση εξαφάνισης, και τους μετατρέπει σε φαντάσματα χωρίς ύπαρξη.

Μαζί λοιπόν με τους ντόπιους, μαζί και μέσα στην κοινωνία, δημιουργείται η δυνατότητα να αναζητήσουμε, όλοι μαζί, τους υπεύθυνους του ξεριζωμού αυτών των ανθρώπων από τις πόλεις και

τα χωριά τους, που τα νοσταλγούν και θέλουν να είναι σίγουροι ότι θα τα ξαναφτιάξουν όλα, πιο στέρεα και πιο απρόσβλητα από τον πόλεμο, φτιάχνοντας παράλληλα έναν κόσμο καλύτερο, χωρίς διακρίσεις, με αλληλεγγύη, ισότητα, αξιοπρέπεια.

Και για έναν λόγο επιπρόσθετο έγινε η επιλογή του Σχολείου: είναι μια παλιά παράδοση στην περιοχή της Συρίας, σε στιγμές κρίσεων να ανοίγουν τα σχολεία και να συγκεντρώνονται σε αυτά ως κέντρα συντονισμού και αλληλεγγύης, και αυτό είναι κάτι οικείο. Από τις επιλογές που προτάθηκαν για τη στέγασή τους, αμέσως προτίμησαν να εγκατασταθούν στο Σχολείο προκειμένου να βρουν ανακούφιση από την ατελείωτη κούραση της περιπλάνησης και να φροντίσουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους. Η κατάληψη έγινε από τους πρόσφυγες και τους αλληλέγγυους μαζί.

Από την πρώτη συνέλευση του Σχολείου, στην οποία μετείχαν πρόσφυγες και αλληλέγγυοι μαζί, ξεκαθάρισαμε ότι θα λειτουργήσουμε με βάση την αυτοοργάνωση, την ισότητα και την άμεση κοινωνική αλληλεγγύη, μακριά από κράτος, κόμματα, Μ.Κ.Ο. και άλλες διαμεσολαβήσεις. Ακόμα, τονίσαμε ότι δεν χρειαζόμαστε ιδεολογικούς και πολιτικούς ηγέτες, αλλά η διαχείριση της ζωής μας στον χώρο είναι υπόθεση της συνέλευσης. Και επειδή στο Σχολείο συστεγάζονται άτομα από διαφορετικές χώρες, φυλές, θρησκείες και πολιτικές αντιλήψεις, διαφυλάττουμε ως κόρη οφθαλμού την ενότητα και την ισότητα της συμμετοχής όλων σε όλες τις διαδικασίες, με ίσα δικαιώματα και ίσες υποχρεώσεις, αλλά και στις ομάδες διαχείρισης με τις οποίες φροντίζουν, οι ίδιοι οι ένοικοι, την λειτουργία του Σχολείου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Ομάδα κουζίνας (Σύροι και Αφγανοί ετοιμάζουν καθημερινά φρέσκα γεύματα πρωί-μεσημέρι-βράδυ)
- Ομάδα καθαριότητας για κάθε όροφο
- Ομάδα καθαριότητας της αυλής
- Ομάδα καθαριότητας του περιβάλλοντα χώρου (πάρκο Αγ. Νικολάου και πεζόδρομος Πρασά)
- Ομάδα υγείας
- Ομάδα μαθημάτων για παιδιά και για ενήλικες (ελληνικά,

αγγλικά, γερμανικά, αραβικά, μαθηματικά. Επίσης, 26 παιδιά έχουν ενταχθεί στο διαπολιτισμικό ελληνικό σχολείο)

- Ομάδα δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας
- Ομάδα επικοινωνίας / ΜΜΕ
- Ομάδα αποθήκης ρούχων, τροφίμων και παιχνιδιών

Η ελληνική κοινωνία συνεχίζει με την ίδια ένταση να μας δείχνει την αλληλεγγύη της. Παρόλα αυτά, ο ρατσισμός και η ξενοφοβία караδοκούν. Κάποια συκοφαντικά δημοσιεύματα δεν θα μας πτοήσουν. Η αυταρέσκεια και η αυθαιρεσία κάποιων, ή η συκοφαντία, έχουν ως επιδίωξη να αποδυναμώσουν την αλληλεγγύη στους πρόσφυγες αλλά και να καταστήσουν τις καταλήψεις στέγης ευάλωτες στην καταστολή.

Προτεραιότητά μας είναι οι πρόσφυγες αλλά και οι αρχές μας, όπως τις διατυπώσαμε από την αρχή και από τις οποίες δεν ξεφεύγουμε ούτε στο ελάχιστο.

ΥΓ. Η κατάληψη του σχολείου δεν έχει σχέση με καμιά ΜΚΟ. Ωστόσο κάποιοι που ανήκουν στον χώρο μας, μετανάστες, γνωστοί και αγωνιστές, που δουλεύουν σε ΜΚΟ και με κίνδυνο την απόλυσή τους, (γιατί απαγορεύεται από την πολιτική της ΜΚΟ η λειτουργία της σε καταλήψεις, αλλά και στο λιμάνι) πρότειναν ένα εφάπαξ βοήθημα για τους πρόσφυγες (250€ για κάθε οικογένεια και 90 € για κάθε άτομο). Οι συνελεύσεις Σύρων και Αφγανών αποδέχτηκαν το βοήθημα, αλλά δεν μπόρεσαν να ενημερώσουν την κοινή συνέλευση προσφύγων και αλληλέγγυων, η οποία για τρεις συνεχόμενες φορές διαλύθηκε με πριν την ολοκλήρωσή της. Αναγκαστικά η διαδικασία έγινε στο χώρο του Σχολείου αρχικά, για δύο μέρες, με σκοπό να μεταφερθεί το συντομότερο έξω από το Σχολείο, σε καθορισμένη διεύθυνση. Αυτό το βοήθημα δεν αφορά τους πρόσφυγες της κατάληψης αλλά όλους, κατά οικογένειες ή κατ' άτομα, όπου και αν βρίσκονται. Η συνέλευση της κατάληψης κανένα διαμεσολαβητικό ρόλο δεν έχει στη συγκεκριμένη περίπτωση, ούτε σε καμιά άλλη περίπτωση. Η αυτοοργάνωση που έχει δημιουργηθεί είναι άκρως αποτελεσματική,

μέχρι σήμερα τουλάχιστον.

Όχι στη συκοφάντηση των δομών αλληλεγγύης.

Όχι στην δυσφήμιση και υποτίμηση των αγώνων των μεταναστών και των προσφύγων.

Αυτοοργάνωση – Αλληλεγγύη – Αξιοπρέπεια

Με τους πρόσφυγες είμαστε μαζί

Εξέγερση Φυλακής Μαλανδρίνου – 9 Χρόνια Μετά

Βαγγέλης Πάλλης

17 Απρίλη 2016

Θα προσπαθήσω να αφηγηθώ από την αρχή έως το τέλος την εξέγερση (τα γεγονότα και την απόφαση του δικαστηρίου). Πιστεύω πως είναι μια οφειλόμενη υποχρέωση προς όλους εντός των τειχών και όλους και όλες εκτός των τειχών που συμμετείχαν. Αφορμή της σταγόνας που ξεχείλισε το ποτήρι της βίας, που βιώνουν οι κρατούμενοι στα κρατητήρια μεταγωγών και τις φύλακες, έτυχε να είναι ο κρατούμενος Δημητράκης Γιάννης. Επίσης έτυχε να είμαι κι εγώ κι άλλοι 68 κρατούμενοι στην Ακτίνα θ. Η αυθόρμητη αντίδραση των κρατούμενων στη βία που ασκήθηκε στον Γιάννη ήταν εμπνευσμένη και ανταποκρίθηκε άμεσα στο κάλεσμα της αστραπής.

Αρχίσαμε να σπάμε και να βρίζουμε τους δεσμοφύλακες. Σχεδόν οι μισοί κρατούμενοι εγκλωβιστήκαμε στα σκαλιά που οδηγούν στον πρώτο όροφο μετά από αιφνίδιο σπρώξιμο της καγκελόπορτας από τον δεσμοφύλακα Σκαφτούρο Ευθύμιο (μάρτυρας κατηγορίας), σκυλί της ομάδας βασανιστών του Τσιρώνη Γεώργιου. Οι άλλοι μισοί

προσπαθούσαν να ανέβουν στην ταράτσα. Εγώ, ο Γιάννης, ο Πάρις, ο Μπιντος και άλλοι, ανεβήκαμε στον όροφο -εκεί που τότε ήταν ένας μικρός χώρος για καφενεδάκι και τώρα θάλαμος- τοποθετήσαμε ένα χοντρό βιβλίο που μας έδωσε ο Γιάννης ανάμεσα στο πλαίσιο του παράθυρου κάτω από τους μεντεσέδες. Μετά από αρκετές φορές που το ανοιγοκλείναμε, το παράθυρο έπεσε και το κάναμε εργαλείο για να ρίξουμε την κάτω πόρτα που μας είχε εγκλωβίσει (σημ. το παράθυρο ήταν γύρω στα 70 κιλά όποτε η χρησιμοποίηση του για την κρούση στην κάτω πόρτα απαιτούσε, εκτός άλλων τεχνικών, 8 χέρια να χτυπούν ανά δεκάλεπτο και με αλλαγή προσώπων λόγω κόπωσης).

Καθυστερήσαμε γύρω στις 2 ώρες να τη ρίξουμε και πλησίαζε η ώρα να κλείσουν τις υπόλοιπες Ακτίνες πριν προλάβουμε να τους πείσουμε να εξεγερθούν (9 Ακτίνες με 630 κρατούμενους). Φώναξα στη δίπλα Ακτίνα, την Η', να μείνουν έξω αλλά διαφώνησαν και μπήκαν στα κελιά τους για μεσημβρινή καταμέτρηση. Στην ταράτσα είχαν ανεβεί 10 κρατούμενοι, μεταξύ αυτών και ο Μάρκος Τζαβάρια και ο Μουσταφά Γιώργος. Επικοινωνώντας και με τις άλλες Ακτίνες διαπιστώσαμε πως και στις υπόλοιπες οι κρατούμενοι είχαν επιστρέψει στα κελιά. Στην ταράτσα είχαν ανεβεί αστυνομία, εξωτερική φρουρά, δεσμοφύλακες όπου μετά τον τραυματισμό του επικεφαλής από τον Μάρκο, υποχώρησαν και ανεβήκαμε και όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι της Ακτίνας Θ'. Εντωμεταξύ είχε μεσολαβήσει ένα τρίωρο περίπου κλεφτοπόλεμου επάνω στην ταράτσα που ενθάρρυνε και τους υπόλοιπους κρατούμενους να αρχίσουν να χτυπούν τα κάγκελα των κελιών δημιουργώντας έναν απίστευτο θόρυβο.

Οι δεσμοφύλακες μετά απ' αυτό παρέμειναν μαζί με τις δυνάμεις καταστολής ως απλοί θεατές μέχρι τέλους. Τις ταράτσες των πτερύγων τις καταλαμβάναμε μια-μια σπάζοντας τις επάνω κλειδαριές, με ένα μαντεμένιο καπάκι που σκέπαζε τον βόθρο στο προαύλιο της Ακτίνας. Το αμέσως επόμενο βήμα εφόσον απεγκλωβίσαμε όλες τις ακτίνες εκτός της Ακτίνας Ζ' – των εργαζομένων και λοιπών – που στην πλειοψηφία τους αρνήθηκαν να συμμετάσχουν και έτσι δεν τους ανοίξαμε. Συζητήσαμε και έγινε

κατανοητό σε αρκετούς κρατούμενους ότι η βίαιη επέμβαση των κατασταλτικών δυνάμεων ήταν ΑΔΥΝΑΤΟΝ να επιχειρηθεί λόγω της ΔΟΜΗΣ του κτιρίου. Αφού είπαμε αρκετοί κρατούμενοι από ποιο μετερίζι μπορεί ο καθένας να βοηθήσει, ο Γιάννης ανέλαβε να ενημερώσει τους αλληλέγγυους εκτός των τειχών και εγώ να μιλήσω με τις υπόλοιπες φυλακές να περιμένουν να τους στείλουμε τα αιτήματα. Είπα του Γιάννη πως πρέπει να τα γράψουμε, για να τα κοινοποιήσουμε στις άλλες φυλακές αλλά και για να τα παραδώσουμε το πρωί έτσι ώστε να εκμεταλλευτούμε την αυθόρμητη εξέγερση προς όφελος των κρατουμένων. Εντωμεταξύ παρουσιάστηκε κι ένα άλλο πρόβλημα από τις κοινότητες των κρατούμενων, αμφισβητώντας τον Γιάννη επειδή δεν ήξεραν τι θα πράξει την ώρα των ευθυνών. Έτσι, κάναμε γύρο με τον Γιάννη την ταράτσα της φυλακής και τους ενημερώσαμε. Αφού σύστησα τον Γιάννη σε όλους τους κρατούμενους που ήμασταν στην ταράτσα των φυλακών Μαλανδρίνου, τους είπαμε να μην ανησυχούν και πως αυτό δεν έπρεπε καν να τεθεί σαν ερώτημα.

Κατόπιν κατεβήκαμε στο κελί του Γιάννη από την ταράτσα για να γράψουμε τα αιτήματα, αφότου είχαμε καταστρέψει όλες τις εγκαταστάσεις φυσικά (ρεύμα δεν είχαμε, λειτουργούσε με γεννήτριες). Οι τροχοί που χειρίζονταν τα ΜΑΤ κόβοντας τα κάγκελα ακούγονταν σα να ήταν δίπλα μας, δηλαδή έξω από το κελί. Πήραμε ένα κονσερβοκούτι, σκίσαμε ένα στρώμα και φτιάξαμε ένα αυτοσχέδιο φυτίλι που ποτίσαμε με λάδι κι έτσι δημιουργήσαμε μια εστία φωτός (καντήλι) και γράψαμε τα αιτήματα. Ανεβήκαμε επάνω στην ταράτσα και είπαμε στους κρατούμενους, συμπεριλαμβανομένων της Αλβανικής, της Ρωσικής κοινότητας και των Κούρδων, να επικοινωνήσουν με τις φυλακές και να γράψουν τα ίδια αιτήματα. Αντίπαλος πλέον ήταν η φθορά, το κρύο, οι προβοκάτορες και η έλλειψη νερού, φαγητού αλλά και τσιγάρων. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι η τροφοδοσία αγαθών στη φυλακή Μαλανδρίνου γινόταν κάθε Τρίτη. Η 23^η Απρίλη ήταν Δευτέρα κι έτσι οι προμήθειες των κρατουμένων ήταν σχεδόν μηδαμινές και καταδίκαζαν τη γρήγορη φθίνουσα πορεία.

Ξέχωρα από αυτό, ένας κρατούμενος, που εξέτιε ποινή για

διακίνηση ναρκωτικών (όταν υπηρετούσε ως δεσμοφύλακας στην Πάτρα), είχε ανοίξει μια δίοδο διαφυγής από την Ακτίνα Ι' και προέτρεπε τους κρατούμενους να κατέβουν από την ταράτσα. Όταν το μάθαμε, του ζήτησα τον λόγο – χτυπώντας τον ταυτόχρονα – και τότε ξεπήδησε μια ομάδα Αλβανών ισοβιτών (που συνεργάζονταν μαζί του στις φύλακες της Πάτρας αλλά και στις φύλακες Μαλανδρίνου στη διακίνηση ναρκωτικών και είχαν απειλητική συμπεριφορά εναντίον μου) δηλώνοντάς μου ότι αυτός που χτύπησα ήταν φίλος τους. Δίπλα μου στάθηκαν αρκετοί κρατούμενοι και μου είπαν πως θα με στηρίξουν γιατί έχω δίκιο. Τους ευχαρίστησα και τους είπα πως δεν χρειάζομαι τη βοήθεια τους, διότι θα μιλήσω μαζί τους (όπως και έκανα δημόσια πάνω στην ταράτσα) και θα το λύσουμε μόλις τελειώσει η εξέγερση. Το κατάλαβαν ότι ήταν λάθος να σκοτωθούμε στην ταράτσα του Μαλανδρίνου και δέχτηκαν να το λύσουμε μετά την εξέγερση.

Το ίδιο βράδυ μαζευτήκαμε και συζητήσαμε για τις δυσκολίες που είχαμε ήδη και που έρχονταν. Είχαμε όμως ανεβασμένο ηθικό, διότι ο Γιάννης είχε κάνει καλή δουλειά με τους αλληλέγγυους εκτός των τειχών και ήδη ακούγαμε τις φωνές τους έξω από τα τείχη των φυλακών Μαλανδρίνου. Όμως αυτό από μόνο του δεν αρκούσε. Την Τετάρτη 25 Απρίλη, οι κρατούμενοι της Αλβανικής κοινότητας ζήτησαν να συζητήσουμε με θέμα να λήξει η εξέγερση και να παραδώσουμε τη φυλακή. Οι συζητήσεις γίνανε δημόσια και η πλειοψηφία των κρατουμένων είπε πως λόγω των σύνθετων προβλημάτων που έχουν προκύψει στην ταράτσα (έλλειψη τροφής, τσιγάρων και νερού) αλλά και της αμφισβήτησης, αποφασίστηκε προς το απόγευμα να παραδοθεί η φυλακή. Η κοινότητα των Κούρδων, στην πλειοψηφία τους σχεδόν, κάποιοι Έλληνες, κάποιοι Αλβανοί και κάποιοι Ρώσοι διαφώνησαν, αλλά οι συλλογικές διαδικασίες είχαν αποφασίσει η φυλακή να παραδοθεί. Παρόλο που εμείς, οι μετέπειτα 4 κατηγορούμενοι -Μάρκος Τζαβάρα, Γιώργος Μουσταφά, Γιάννης Δημητράκης και Πάλλης Βαγγέλης- αλλά και αρκετοί άλλοι κρατούμενοι αρνηθήκαμε να συμμετέχουμε στην παράδοση της φυλακής συνειδητά, αυτό δεν αρκούσε.

Υ.Γ.: Η εξέγερση του Απρίλη του 2007 έγινε αυθόρμητα και είναι

αφιερωμένη από εμάς, τους κρατούμενους που συμμετείχαμε, σε όλους όσους βασανίζονται, εξευτελίζονται και ταπεινώνονται από τους μηχανισμούς της καταστολής στα κρατητήρια μεταγωγών και στις φύλακες.

Υ.Γ.2: Η αυλαία της εξέγερσης του Απρίλη του 2007 έπεσε στο Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Λαμίας την 17^η Φλεβάρη του 2015, με την αμετάκλητη απόφαση 41/2015 (ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΓΓΕΛΗ ΠΑΛΛΗ) όπου έτσι θα μπορεί κάποιος να την ανασύρει από το αρχείο των ποινικών χρονικών που θα κατατεθεί από τον ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΜΑΡΑ – δικηγόρο Αθηνών Σταδίου 33 6ος όροφος. ΤΕΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΦΥΛΑΚΗ.

Υ.Γ.3: Την απόφαση 41/2015 την έχει από τις αρχές του Απρίλη, και ο δικηγόρος ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ – Λεωφόρος Αλεξάνδρας και Κυρίλλου Λουκάρεως 11 γωνία (συνήγορος του Γιάννη Δημητράκη στο Πρωτόδικο Άμφισσας για την υπόθεση Μαλανδρίνου).

Για να θυμόμαστε οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι/ες.

Δείτε επίσης:

<https://wordpress2786.wordpress.com/2016/04/25/%CE%B1%CE%BB%CE%B7%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CF%80%CE%BF%CF%85->

%CF%80%CF%81%CE%B5%CF%80%CE%B5%CE%B9 - %CE%BD%CE%B1 -
%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%BF%CF%85%CE%BD -
%CE%BF%CF%83%CE%BF%CE%B9/

Διήμερο για την Άμεση δημοκρατία και την Αυτοδιαχείριση

ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Στις σημερινές δύσκολες συνθήκες που βιώνουμε ως κοινωνία μιας χρεοκοπημένης χώρας, η επιτακτική ανάγκη είναι ο προσανατολισμός για έξοδο από αυτές. Οι απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης για το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας, προήλθαν από το κυρίαρχο πολιτικό-οικονομικό σύστημα που οδήγησε στην χρεοκοπία. Το σύστημα αν και αποκαλείται δημοκρατικό, εν τούτοις είναι ολιγαρχικό, διότι κυβερνούν οι ολίγοι, και όχι οι πολλοί, όχι η κοινωνία. Μία πολιτική ελίτ νομοθετεί προς όφελος των ολίγων ισχυρών, τραπεζών, επιχειρηματιών, κεφαλαιοκρατών και ΜΜΕ. Αυτό το ολιγαρχικό πολιτικο-οικονομικό σύστημα έχει αποτύχει, αλλά δεν έχει καταρρεύσει. Είναι πάντοτε παρόν και συνεχίζει την πορεία της καταστροφής με όλες τις κυβερνήσεις, της Δεξιάς, του Κέντρου και της Αριστεράς.

Η ανάγκη λοιπόν για ριζική αλλαγή του αποτυχημένου πολιτικού οικονομικού συστήματος είναι εμφανής. Μία αλλαγή που θα αγκαλιάσει όλους τους κοινωνικούς τομείς: οικονομική διαχείριση, κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς, αξιακό σύστημα και ιδεολογία. Τίθεται έτσι σαφώς το ζήτημα ενός άλλου

δρόμου, του δρόμου της αυτοδιαχείρισης και της άμεσης δημοκρατίας. Αυτό συνεπάγεται την ισότητα όλων των πολιτών, την άμεση ελεύθερη, ισότιμη και αποφασιστική συμμετοχή τους σε κάθε θεσμό της κοινωνίας. Με τον τρόπο αυτό η άμεση δημοκρατία εφαρμόζεται παντού, και οι πολίτες αποφασίζουν οι ίδιοι για το περιεχόμενο και τις διαδικασίες λειτουργίας σε όλους τους τομείς της παραγωγής και της οικονομίας, της πολιτικής και του πολιτισμού.

Η άμεση δημοκρατία δεν μπορεί να προκύψει παρά μόνο μέσα από τον αγώνα της κοινωνίας, με την αυτοσυγκρότησή της σε αυτόνομο πολιτικό υποκείμενο, με αυτοοργάνωση και άμεση συμμετοχή, χωρίς ανάθεση σε κόμματα και αντιπροσώπους. Έτσι όμως τίθεται το ζήτημα της πολιτικής, διότι πολιτική δεν είναι τα κόμματα, οι εκλογές, η γραφειοκρατία και η αντιπροσώπευση – αυτά αποτελούν ακύρωση και αναίρεσή της. Πολιτική είναι όταν η κοινωνία αυτοκαθορίζεται, αμφισβητεί τους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς και αγωνίζεται για άλλους, που εξασφαλίζουν τα κοινά αγαθά, την ισότητα, την ελευθερία, τη συμμετοχή, την αυτοδιαχείριση και την άμεση δημοκρατία. Αυτά όμως λείπουν σήμερα. Επομένως το βασικό ζήτημα είναι το πώς μπορεί να υπάρξει το πρόταγμα της άμεσης δημοκρατίας στις σημερινές συνθήκες σε κάθε κοινωνικό τομέα.

Μεγάλο ρόλο στην απουσία του προτάγματος, στη δημιουργία και την αποτελεσματικότητα του αμεσοδημοκρατικού κινήματος, παίζουν οι διαφορετικές απόψεις γύρω από την έννοια της δημοκρατίας. Ακόμη και τα ανώτατα πολιτειακά όργανα μίλησαν για άμεση δημοκρατία τις ημέρες του ψευδεπίγραφου εκτονωτικού δημοψηφίσματος. Οι διαστρεβλώσεις επιχωριάζουν και στους χώρους της Αριστεράς, οι οποίοι, από τότε που η έννοια της άμεσης δημοκρατίας αναδύθηκε στον δημόσιο χώρο με το κίνημα των πλατειών το 2011, την χρησιμοποιούν συσκοτίζοντάς την, προσπαθώντας να αποκομίσουν κομματικά και εκλογικά οφέλη. Υπάρχει λοιπόν μεγάλη ανάγκη πρώτον, να διευκρινισθεί τι είναι η άμεση δημοκρατία ως πολίτευμα, ως καθεστώς, ως πρόταγμα, ως διαδικασία και ως κοινωνία. Δεύτερον, να γίνει συζήτηση για το

πώς μπορεί να χαραχθεί ο δρόμος προς αυτήν, τι είδους θεσμικές αλλαγές χρειάζονται και ποιες είναι εφικτές, με ιδιαίτερη αναφορά στην χρεοκοπημένη Ελλάδα.

Ένα παρήγορο και ελπιδοφόρο γεγονός είναι η δημιουργία από την ίδια την κοινωνία εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης σε ποικίλους κοινωνικούς και παραγωγικούς τομείς (BIO.ME κ.ά.). Αυτά τα κοινωνικά εγχειρήματα είναι αντιαυταρχικά, αντιιεραρχικά, αντιγραφειοκρατικά, και στηρίζονται σε συμμετοχικές συλλογικές πρακτικές, με οριζόντια λειτουργία. Εκτός του ότι αυτά εξασφαλίζουν την καθημερινή επιβίωση, αγωνιζόμενα ανάμεσα στις συμπληγάδες της ιδιωτικής και της κρατικής οικονομίας, ταυτοχρόνως εκπαιδεύουν τους συμμετέχοντες στην αυτοδιεύθυνση, κτίζουν την εξισωτική αντίληψη, την ηθική του κοινού αγαθού, την αίσθηση του κοινού χώρου και χρόνου. Έτσι τα εγχειρήματα της αυτοδιαχείρισης προσεγγίζουν κατά κάποιον τρόπο τις αρχές της άμεσης δημοκρατίας και μπορούν να αποτελέσουν προπαίδεια γι' αυτήν. Θέτουν επί πλέον το βασικό ζήτημα της μετάβασης από το κοινωνικό στο πολιτικό, διότι, εάν τα επί μέρους κοινωνικά εγχειρήματα δεν συντονισθούν και δεν συνδεθούν με ένα αμεσοδημοκρατικό πρόταγμα τότε υπάρχουν δύο αρνητικές συνέπειες: α) Ο δημόσιος χώρος αφήνεται στα κόμματα, τους γραφειοκράτες και τα ΜΜΕ να τον λυμαίνονται αμείλικτα, και β) Αυτά τα ίδια τα εγχειρήματα παραμένουν απομονωμένα και αδύναμα σε ένα αδίστακτο καπιταλιστικό και ολιγαρχικό σύστημα. Η δύναμη όμως γεννιέται μόνον όταν οι άνθρωποι συνασπίζονται για να δράσουν, και εξαφανίζεται όταν οι άνθρωποι διασκορπίζονται και εγκαταλείπουν ο ένας τον άλλον.

Είναι εμφανές λοιπόν πως η άμεση δημοκρατία και η αυτοδιαχείριση είναι τα δύο βασικά ζητήματα που σηματοδοτούν τη χειραφετητική πολιτική και κοινωνική αλλαγή. Χωρίς την ανάδειξή τους και την προώθησή τους δεν μπορεί να υπάρξει χειραφέτηση και διέξοδος. Αυτός θα είναι ένας από τους βασικούς σκοπούς στο διήμερο: να συζητηθούν τα πιο πάνω ζητήματα, να γίνει ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, να εμπλουτισθεί ο διάλογος, να ορισθούν οι έννοιες και τα

νοήματα. Ο αγώνας για τις σημασίες και τις έννοιες είναι και αυτός πολιτικός αγώνας. Αν άμεση δημοκρατία και αυτοδιαχείριση σημαίνει να πάρουμε τη ζωή στα χέρια μας, στο πολιτικό και κοινωνικό πεδίο αντίστοιχα, αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς να πάρουμε τις έννοιες στα χέρια μας.

Σκοπός επίσης είναι να υπάρξουν πρωτοβουλίες που θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός αμεσοδημοκρατικού διακριτού πόλου, ο οποίος σήμερα είναι ανύπαρκτος. Είναι όμως αναγκαίος, αφ' ενός για να συντονίσει και να διαδώσει τις ιδέες της άμεσης δημοκρατίας και της αυτοδιαχείρισης, αφ' ετέρου για να ενώσει και να εντάξει τα άτομα και τις επί μέρους συνιστώσες της αυτοδιαχείρισης, των συλλογικοτήτων και άλλων παρεμφερών κινήσεων σε ένα ριζοσπαστικό αμεσοδημοκρατικό πρόταγμα. Πώς όμως μπορεί να γίνει αυτό; Τι πρωτοβουλίες και τι κινήσεις χρειάζονται; Το σημαντικό πάντως που παίζει ρόλο είναι η βούληση και η δράση για έναν τέτοιον πόλο, που θα αποτελέσει το μέσον για τη διεκδίκηση ενός πολιτικού-κοινωνικού δημοσίου χώρου και χρόνου, για την απαιτούμενη αμεσοδημοκρατική πολιτική κοινωνική αλλαγή.

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΗΜΕΡΟ, 21-22 ΜΑΙΟΥ 2016, ΣΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Καλούμε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει στις εργασίες του ΔΙΗΜΕΡΟΥ αυτού με τις ακόλουθες προς το παρόν θεματικές.

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Εκτός από τις εισηγήσεις και τις ανοικτές συζητήσεις, θα υπάρχουν εργαστήρια από αυτοδιαχειριζόμενα, συνεταιριστικά και συνεργατικά εγχειρήματα, κοινωνικά εγχειρήματα από το χώρο της υγείας της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού,

εκδοτικά εγχειρήματα, εγχειρήματα από το χώρο των ΜΜΕ και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τοπικές ανοιχτές συνελεύσεις εγχειρήματα από το χώρο της οικονομίας, της παραγωγής και των υπηρεσιών (εργοστάσια, εγχειρήματα από τον αγροτικό χώρο, εγχειρήματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, εγχειρήματα από το χώρο της εστίασης) που θα ήθελαν να παρουσιάσουν τη δουλειά τους.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

email amesidimokratia.aftodixirisi@gmail.com

τηλέφωνα 6977990887-6980290981-6944759628

Η ΑΝΟΙΧΤΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο...

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Η συστηματική, διευρυμένη, σχεδόν καθημερινή χρήση του όρου «προσφυγική ροή» στον δημόσιο λόγο για το προσφυγικό ζήτημα οικοδομεί μια κυρίαρχη, συστημική, απάνθρωπη εικόνα. Παρότι αναφερόμαστε σε ανθρώπους που προσφεύγουν για στοιχειώδη στήριξη στις κοινωνίες μας, τις δυτικές κοινωνίες (στον βαθμό που η νεοελληνική κοινωνία έχει απαρνηθεί κάποια, ιδιαίτερα βαλκανικά της χαρακτηριστικά), συνηθίζουμε να υιοθετούμε έναν όρο που παραπέμπει περισσότερο στη φυσική επιστήμη (ροή, ρευστά) και, κυρίως, χρησιμοποιείται από την κυρίαρχη γλώσσα για να περιγράψει κάποιες συστατικές της αρχές.

Προτού ο δημόσιος λόγος, συστημικός και αντισυστημικός, αρχίσει να κυριαρχείται από την προσφυγική, μεταναστευτική ροή, είχαμε εξοικειωθεί με τη ροή του χρήματος, τη ροή των εμπορευμάτων.

Δεν είναι περιττό να θυμίσω ένα σύνθημα από μια παλαιότερη αντιρατσιστική διαμαρτυρία: «Τα εμπορεύματα ελεύθερα κυκλοφοράνε / στους ανθρώπους διαβατήρια ζητάνε». Όραμα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού αποτελεί η διαρκής, κοινωνικά ανέλεγκτη, περιβαλλοντικά επιζήμια ροή χρήματος και εμπορευμάτων και όσων τα διαχειρίζονται είτε ως πολιτικοί είτε ως εμπορικοί αντιπρόσωποι.

Σε αυτό το πλαίσιο, όπου η ζωή μετατρέπεται σε μέγεθος που στοχεύει στην αύξηση του ΑΕΠ, οι πρόσφυγες/μετανάστες, όπως οι γηγενείς με τα όποια δικαιώματα, εννοούνται ως εμπορεύματα. Με τους συνοριακούς σταθμούς παλιότερα, τους φράχτες σήμερα από τον Έβρο ως την κεντρική Ευρώπη, να ρυθμίζουν τη ροή, στα μέτρα ενός βιοπολιτικού ελέγχου της ύπαρξης.

Η κάνουλα ανοίγει και κλείνει όποτε το επιθυμεί το σιδερόφραχτο χέρι της παγκόσμιας κυριαρχίας. Είναι το ίδιο χέρι το οποίο ανοίγει την πηγή της μετανάστευσης και της προσφυγιάς – τον πόλεμο για την κρατικο-επιχειρηματική επικυριαρχία σε εδάφη, πηγές ενέργειας, φυσικό-πολιτιστικό πλούτο σε χώρες της ευρύτερης Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

Κι όταν μιλάμε για ροή, όπως συμβαίνει με τη ροή των ποταμών, ο σχεδιασμός θα περιλαμβάνει και μεγάλα φράγματα. Ο φράχτης του Έβρου, τον οποίο οικοδόμησε και συντηρεί η εγχώρια εθνικιστική υστερία, οι φράχτες στην Ευρώπη, είναι παρόμοιας σύλληψης με τα φαραωνικά μεγάλα φράγματα στους ποταμούς, τα οποία διαταράσσουν τα οικοσυστήματα, στερώντας το νερό από τους πολιτισμούς που ακμάζουν δίπλα στις όχθες.

Μπορείς όμως να ανακόψεις το ρεύμα των ανθρώπων που με μοναδικό όπλο το σώμα τους εξαναγκάζονται να ζητήσουν (προσωρινό) καταφύγιο σε άλλους τόπους, τόπους σχετικής κοινωνικής σταθερότητας; Ο φράχτης στον Έβρο απλώς εξέτρεψε τη μετακίνηση, με τα τραγικά αποτελέσματα των χιλιάδων πνιγμών στο Αιγαίο. Το κλείσιμο της Ειδομένης, η οχύρωση των ελληνοαλβανικών συνόρων, η εντατικοποίηση των ελέγχων στα λιμάνια, η στρατιωτική επιτήρηση του Αιγαίου από το ΝΑΤΟ,

ανακόπτουν προσωρινά την κίνηση χιλιάδων ανθρώπων προς τη Δύση. Μαζί με την προσμονή για ένα πέρασμα σε τόπους που αποκτούν ενδεχομένως χαρακτηριστικά του ονείρου της δυτικής ευημερίας, γιγαντώνουν τα εμπορευματικά δίκτυα των διακινητών, εξασκούν την κατασταλτική μηχανή στην εφαρμογή τεχνικών επιτήρησης, διευρύνουν τον τζίρο με φανερό και άδηλο χρήμα. Ενώ, με βοήθεια των συστημικών ΜΜΕ φιλοτεχνούν την εικόνα μιας κυβέρνησης η οποία με επιχείρημα τον «ρεαλισμό» ενός οικονομικού διαχειριστή, αφήνει στην άκρη δικαιώματα και ελευθερίες, πασχίζοντας να ροκανίσει και να διαμοιράσει το κομμάτι από την πίτα των ευρωκονδυλίων.

Εμείς όμως μιλάμε για ανθρώπους – όχι ροές εμπορικών ετικετών.

Από εκείνα που μας αφηγήθηκαν οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας, από όσα μας είπανε εκείνοι που γυρίσανε απ' τις Αμερικές και τις Αυστραλίες, ξέρουμε καλά να τραγουδάμε: «Ξενιτεμένο πουλί / και παραπονεμένο / μωρέ ξέने μου / και παραπονεμένο».

Γνωρίζουμε επίσης: «Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο, / πουλί χαμένο, πού να σταθώ; / Πού ν' ακουμπήσω, να ξενυχτήσω, να μη χαθώ; / Βραδιάζει η μέρα, σκοτάδι πέφτει / και δίχως ταίρι πού να σταθώ;». Είναι μια μνήμη που μας υπενθυμίζει ότι οι άνθρωποι μπορούν να ίπτανται ελεύθερα των εμπορευματικών ροών και δομών. Πετώντας σαν πουλιά.

Η Πολιτική ως Αναστοχασμός των Θεσμών

Γιώργος Κτενάς

Η ιδέα της επανάστασης, είναι το πώς θα επιστρέψει η δυναμη εκεί που πραγματικά ανήκει. Δηλαδή στον λαό, στους πολίτες. Με

την κληρονομιά της επαναστατικής σκέψης να αφορά την ιδέα της σοβαρής κοινωνικής ζωής, που έχει στο επίκεντρο το κοινωνικό και όχι το πλήθος. Οπότε μία κοινωνία που θέλει να λειτουργεί ως κοινωνία, πρέπει να αναπαριστά τις δημιουργικότερες μορφές της. Να έχει τη δυνατότητα, αλλά και την ικανότητα και τη διάθεση, να σχεδιάζει η ίδια το μέλλον της. Κι αυτό είναι η αυτοκυβέρνηση.

Με αφετηρία την φαντασιακή θέσμιση: τα νοήματα που οι θεσμοί ταιριάζουν, αποδίδουν στα γεγονότα, δεν εξηγούνται από τις υλικές δομές. Το ίδιο το φαντασιακό δεν εξηγείται με αυτόν τον τρόπο. Με αποτέλεσμα οι συλλογικές ταυτότητες που προκύπτουν και αναπτύσσονται εντός της κοινωνίας, τα φαντασιακά που θεσμίζονται κ.λπ., να μην προκύπτουν από τις φυσικές συνθήκες. Οπότε το πρόβλημα δεν είναι η συγκρότηση πολιτικού σώματος, αλλά το πώς θα χειριστούμε και θα συνεχίσουμε το πολιτικό σώμα που είναι δικό μας.

Ορίζοντας ως πολιτική την αμφισβήτηση της κοινωνικής θέσμισης. Πολιτική δεν είναι μόνο η ρητή μορφή εξουσίας, δηλαδή το κρατικό, αλλά ο κοινωνικός αναστοχασμός των θεσμών. Και χρειάζεται δημόσιος χώρος που θα δημιουργήσει δημόσιο χρόνο, για την πραγμάτωση του κοινωνικού αναστοχασμού. Για να προβληθεί το δημόσιο ανάμεσα στο δίπολο κρατικό – ιδιωτικό, ακριβώς για να υπάρξει ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στη λήψη και την υλοποίηση των αποφάσεων. Μικρά αντάρτικα πόλεων δηλαδή, αλλά άλλης μορφής: Σύγχρονα και απαλλαγμένα από την αντίφαση της βίας. Με σοβαρές αντι-προτάσεις, που οξύνουν τη διάθεση για αντίσταση και ανατροπή του υπάρχοντος, ως αξιόπιστες εναλλακτικές στο κυρίαρχο καπιταλιστικό φαντασιακό.

Δύο τέτοιας μορφής δημόσιοι χώροι, που γνωρίζω καλά τη δομή και τη λειτουργία τους, είναι το κοινωνικό πολιτιστικό κέντρο Λαμπηδόνα, στον Βύρωνα και ο ελεύθερος κοινωνικός χώρος Nosotros, στην πλατεία των Εξαρχείων. Με σοβαρή πνευματική παρέμβαση (δωρεάν μαθήματα – κύκλους αυτομόρφωσης και αλληλομόρφωσης σε θέματα φιλοσοφίας, Πολιτικής θεωρίας, θεάτρου, Μουσικής κ.λπ.), αλλά και με πειστικές απαντήσεις σε

θέματα καθημερινότητας. Πυρήνες (αυτοί οι δύο αλλά και άλλοι πολλοί) που επανανοηματοδοτούν το ατομικό φαντασιακό, νοηματοδοτώντας παράλληλα το κοινωνικό. Αναπτύσσουν την αίσθηση του ανήκειν, δημιουργώντας συλλογική συνείδηση και κοινωνική ταυτότητα αλλαγής. Μια αλλαγή που δεν μπορεί να είναι εξωκοινωνική και εξωχρονική, με την κοινωνία απύσασ δηλαδή, όπως προτάσσει και επιβάλλει το κοινοβουλευτικό σύστημα, γιατί τότε απλώς δεν θα είναι αλλαγή (παράδειγμα διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ).

Σκέψεις πάνω στη Μετανάστευση και την Ταυτότητα στην Αρχαιότητα

Claudia Moatti*

Μετάφραση: Εύα Πλιάκου

Όλες οι κοινωνίες χρειάστηκαν να κάνουν διακρίσεις μεταξύ των μελών τους, αλλά και ανάμεσα στα μέλη τους και στους ξένους. Αλλά τα μέσα και ο βαθμός ακρίβειας αλλάζει ανάλογα την εποχή και τον τόπο.

Σε κοινωνίες όπου δεν υπήρχαν αστυνομικές ταυτότητες, η ταυτοποίηση συχνά βασιζόταν σε κοινωνικές δικτυώσεις και μάρτυρες: έτσι συχνά ορίζονται ως “*sociétés de l’interconnaissance*”. Αλλά ποια ήταν τα μέσα για έναν μετανάστη; Οι πηγές υπαινίσσονται πολλά διαφορετικά: όρκος, υπογραφή, χρήση σημαδιών όπως διακριτικά (κάποιο δαχτυλίδι, ρούχα, παπούτσια) ή αντικείμενα (σφραγίδες, σύμβολα, ψηφίδες φιλοξενίας[1]). έγγραφα, δημόσια ή ιδιωτικά (μία συστατική επιστολή[2], ένα έγγραφο παροχής ασυλίας θα μπορούσε να διαδραματίσει αυτό τον ρόλο), φυσική περιγραφή[3] ή επάγγελμα

(δήλωση του ονόματος[4], των δεσμών και αφήγηση των βιογραφικών στοιχείων που διαπιστώνονται αληθή).

Όλα αυτά τα μέσα αποκαλύπτουν τις χαμηλές απαιτήσεις της ταυτοποίησης αλλά και τον ασταθή χαρακτήρα των ταυτοτήτων στο πλαίσιο των ανθρώπινων μετακινήσεων. Μια αφήγηση, για παράδειγμα, θα μπορούσε να κρύψει την αληθινή ταυτότητα του πολίτη η οποία, στην πραγματικότητα, δεν ενδιέφερε τις αρχές. Στις «Πράξεις» του Ιουστίνου του Μάρτυρα, ο έπαρχος Ρουστικός ρωτάει τον Ιέρακα, έναν από τους οπαδούς του Ιουστίνου που έχουν έρθει στη Ρώμη: «Και οι γονείς σου, ποιοι είναι;». Και ο Ιέραξ απάντησε: «Ο πατέρας μας είναι ο Ιησούς Χριστός και η μητέρα μας η πίστη σε Αυτόν» [5]. Ήταν επίσης και η ερώτηση του Χριστού στους οπαδούς του: «Ποιος είμαι εγώ σύμφωνα με το πλήθος; ...Αλλά για σας, ποιος είμαι εγώ;».[6]

Η εμφάνιση επίσης (ρούχα, αντικείμενα, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, συμπεριφορά, φωνή κλπ.) ήταν άλλος ένας σημαντικός τρόπος ταυτοποίησης των μεταναστών.[7] Ο πάπυρος Giessen 40, που περιέχει το περίφημο διάταγμα του Καρακάλλα,[8] περιέχει επίσης ένα διάταγμα που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 216,[9] σύμφωνα με το οποίο όλοι οι επαρχιώτες που είχαν έρθει από άλλα μέρη της Αιγύπτου εκδιώχθηκαν από την Αλεξάνδρεια.

Ο Καρακάλλας λέει ότι είναι εύκολο να ανιχνευθούν: «μπορούμε εύκολα να αναγνωρίσουμε τους γνήσιους Αιγύπτιους ανάμεσα σε αυτούς που φορούν λινά από την ομιλία τους, πράγμα που αποδεικνύει ότι έχουν ιδιοποιηθεί την εμφάνιση και το ντύσιμο μιας άλλης τάξης· επιπλέον, ο τρόπος ζωής τους που απέχει από τις πολιτισμένες συμπεριφορές φανερώνει πως είναι Αιγύπτιοι επαρχιώτες». Μπορούμε να δούμε εδώ πόσο αυθαίρετη και βιαστική ήταν η ταυτοποίηση και πόσο εύκολο ήταν να διαψευστούν οι ταυτότητες.

Αλλά η σημασία της εμφάνισης, που αναδεικνύεται τόσο πολύ σε πολυάριθμες ιστορίες μεταμφίεσης και διακωμώδησης[10] αλλά και σε παπύρους[11], δεν σχετίζεται μόνο με την απόδοση ταυτότητας

από άλλους· η εμφάνιση θα μπορούσε να είναι επίσης ένας τρόπος να προβάλλει κάποιος τη δική του ταυτότητα. Έτσι ο Απολλώνιος ο Τυανεύς, ερχόμενος στη Ρώμη το 93, υπό τον διωγμό των φιλοσόφων από τον Δομιτιανό, φόρεσε το μακρύ λινό του μανδύα και έδειξε τα μακριά μαλλιά του για να επιβεβαιώσει την ταυτότητά του ως φιλόσοφος και να αψηφήσει τον αυτοκράτορα, ενώ διέταξε τον ακόλουθό του, τον Δάμη, να αλλάξει την εμφάνισή του προκειμένου να μην ρισκάρει να πάει φυλακή.

Η ιστορία επιδέχεται πολλές ερμηνείες: θα μπορούσαμε να πούμε πως η κινητικότητα, όπως αυτή του σοφού και του συνοδού του, συνδεόταν με μια δυνατότητα αλλαγής ταυτότητας ανάλογα με το μέρος· ή θα μπορούσαμε να πιστέψουμε ότι το ταξίδι ήταν μια αλληγορία για τον μακρύ δρόμο που ακολούθησε ο σοφός για την κατανόηση της πραγματικής του ταυτότητας και ότι τα εμπόδια ήταν τα μέσα ώστε να συνειδητοποιήσει το ποιος ήταν· ή θα μπορούσαμε ακόμη να καταλάβουμε ότι η διαδικασία της ταυτοποίησης δεν έχει καθόλου να κάνει με την πραγματική ταυτότητα.

Αυτή η αλλαγή στις ταυτότητες μπορεί στην πραγματικότητα να συγκριθεί με την τροποποίηση που έχει ήδη σημειωθεί στη μετάδοση των αυτοκρατορικών πορτραίτων, που συχνά μεταβάλλονταν και προσαρμόζονταν στις επαρχίες.[12] Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι Ρωμαίοι έπαιζαν με τις ταυτότητες όπως έκαναν και οι καλλιτέχνες και ότι η δυσκολία μας στον καθορισμό του αρχικού πορτραίτου ενός αυτοκράτορα είναι ένα είδος μεταφοράς για τα κύρια θέματα που αφορούν την ταυτοποίηση στον αρχαίο κόσμο.

Όλα αυτά τα μέσα, οι μάρτυρες, η εμφάνιση, οι δηλώσεις αποκαλύπτουν αυτό που θα λέγαμε, σύμφωνα με τον Paul Ricoeur, «*l'aporie de l'identité*».[13] Γιατί κανένα από αυτά δεν ήταν αξιόπιστο μέσο. Αλλά αποκαλύπτουν την λειτουργία της ρωμαϊκής κοινωνίας ως προς την πίστη και τον βαθμό της παραποίησης ή του λάθους που ανεχόταν[14]. Η ανοχή εξαρτάται στην πραγματικότητα από τους στόχους της ταυτοποίησης. Οι αρχαίες κοινωνίες δεν χρειάζονταν να αναγνωρίσουν όλους τους κατοίκους

τους: η αναγνώριση θα μπορούσε να αφηθεί στις κοινωνικές δικτυώσεις, στην αδιαφορία ή την αβεβαιότητα. Έτσι, δεν χρειάζονταν να ταυτοποιηθούν όλοι οι άνθρωποι. Ο Απολλώνιος και οι Χριστιανοί μπορούσαν να έχουν διαφύγει της ταυτοποίησης: όταν έφτασαν στην Ρώμη θα μπορούσαν να είχαν ζήσει ήσυχα χωρίς οποιεσδήποτε ερωτήσεις αν το ήθελαν. Αλλά η επιθυμία τους να επιβεβαιώσουν τις ισχυρές προσωπικές τους ταυτότητες προκάλεσε την διοικητική αναγνώρισή τους.

Αυτός ο χώρος ελευθερίας και διαπραγμάτευσης στη διαδικασία της ταυτοποίησης, που μπορεί να γίνει φανερός και στις ευέλικτες χρήσεις των δηλώσεων γέννησης,[15] πρέπει να μελετηθεί. Έχει μεγάλη σημασία, καθώς μας βοηθάει να κατανοήσουμε τι διακυβεύεται στον έλεγχο και την αναγνώριση, από τι συνίστατο το άτομο από διοικητικής άποψης και τελικά σε ποιο βαθμό η κινητικότητα επηρέασε τον μετασχηματισμό των μέσων αναγνώρισης. Έχει συχνά υποστηριχθεί ότι ο έλεγχος της κινητικότητας έχει αυξηθεί, στη σύγχρονη εποχή, τη διοικητική ικανότητα των κρατών: τι συμβαίνει όμως στις αρχαίες κοινωνίες; Αυτή η ιστορία (η οποία μένει να γραφτεί) είναι ένα σημαντικό μέρος του έργου μου.

Η έρευνα σχετικά με τον έλεγχο και την ταυτοποίηση έχει κι άλλες συνέπειες. Ανοίγει μία πολιτική συζήτηση σχετικά με τη φύση των κοινωνικών δεσμών και της πολιτικής κοινότητας. Όπως παρατηρεί ο Michael Walzer, ένας από τους κύριους άξονες του πολιτικού προβληματισμού ήταν το να καθοριστεί με ποιον συμφωνούν οι πολίτες να μοιράζονται την πόλη και τα αγαθά της.[16] Φαίνεται πως ακόμη και οι κοσμοπολίτικες κοινωνίες δημιουργούν τοπικά όρια. Υπάρχει πάντα ένα μέρος που πρέπει να είναι κλειστό; Και είναι το ίδιο στην είσοδο και στην έξοδο; Ο Πλάτων, ο οποίος θεωρούσε την ανάμειξη των ανθρώπων ως μία αιτία ηθικής υποβάθμισης, πρότεινε στους «Νόμους» του ορισμένους μηχανισμούς για να ρυθμίζεται η είσοδος των ξένων και να περιορίζεται η κυκλοφορία των πολιτών:

Κατ'αρχάς, κανένας άνθρωπος κάτω των σαράντα ετών δεν επιτρέπεται να πηγαίνει σε οποιοδήποτε μέρος του εξωτερικού·

έπειτα, κανένας άνθρωπος δεν επιτρέπεται να πηγαίνει στο εξωτερικό ως ιδιώτης, αλλά μόνο εξαιτίας κάποιας δημόσιας ιδιότητας χορηγείται άδεια σε κήρυκες, πρεσβείες και ορισμένες επιτροπές επιθεώρησης. *Νόμοι 12.950d 71*

Κάτω από ποιες συνθήκες μια κοινότητα προβληματίζεται σχετικά με τη μετανάστευση των πολιτών της και με το τι συμβαίνει σε αυτούς μετά; Ακόμη και οι πιο ανοιχτές κοινωνίες έχουν συζητήσει αυτά τα ζητήματα, και από την «Οδύσσεια» του Ομήρου μέχρι και τα «Ταξίδια του Γκιούλλιβερ» του Swift, η λογοτεχνία έχει δώσει όλων των ειδών τις λύσεις στο ζήτημα. Υπάρχει στην πραγματικότητα μια μεγάλη γκάμα κοινωνικών επιλογών και πρακτικών ανάμεσα στη φιλοξενία και την εχθρότητα: αφομοίωση, ένταξη, γκετοποίηση, αποκλεισμός, ή μέτρα που εισάγουν διακρίσεις. Κι αυτές οι επιλογές φαίνονται και από τις νομικές κατηγορίες που επιλέγουμε για να ονομάσουμε τα διάφορα είδη μεταναστών και από τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι πολίτες διακρίνονται από τους υπόλοιπους κατοίκους. Γιατί η γλώσσα, όπως και το έδαφος, ενέχει την εξουσία και την υποταγή.

Η μετακίνηση αλλάζει το ρόλο του κράτους καθώς και τις σχέσεις μεταξύ ατόμου και κράτους, αυξάνει την χρήση της γραφής, μετασχηματίζει ταυτότητες και δίνει αφορμή για εσωτερικούς ή διεθνείς κανονισμούς. Έχει επιπτώσεις σε όλους τους τομείς, διοικητικό, δικαστικό και πολιτικό. Αλλά οι συνέπειες της μετακίνησης δεν είναι μόνο πραγματιστικές: είναι επίσης τυπικές. Στην πραγματικότητα, αλλάζοντας τη σχέση με το χώρο και το χρόνο, η μετακίνηση και η γραφή επηρεάζουν τις μορφές σκέψης και οργάνωσης· επηρεάζουν την ίδια την σκέψη. Είναι μέσω αυτής της διπλής όψης, πραγματιστικής και τυπικής, που η ιστορία της μετανάστευσης γίνεται μέρος της πνευματικής ιστορίας.

Απόσπασμα από το «*Translation, migration and communication in the Roman Empire: three aspects of movement in History (2006)*» της Claudia Moatti.

Claudia Moatti

*Η **Claudia Moatti** βρίσκεται μεταξύ των ομιλητών του B-Fest (βλ. Συμμετέχοντες B-FEST 5). Είναι καθηγήτρια Ρωμαϊκής Ιστορίας στο Παν/μιο Paris VIII και Πρακτικής Κλασικών Σπουδών και Δικαίου στο Παν/μιο της Νότιας Καλιφόρνιας. Συγγραφέας πολλών βιβλίων και άρθρων με ειδίκευση σε θέματα μετακινήσεων πληθυσμών και μετανάστευσης, αρχαίας πολιτικής σκέψης και ρωμαϊκής ιστορίας. Στα ελληνικά υπάρχει το δοκίμιό της *“Το σπέρμα και το κράτος. Σκέψεις για την πολιτική δημιουργία στην Αθήνα”* στο βιβλίο του Κορνήλιου Καστοριάδη, *Η ελληνική ιδιαιτερότητα* (τρίτος τόμος), Θουκυδίδης, η ισχύς και το δίκαιο (σεμινάρια 1984-1985), εκδόσεις Κριτική.

Σημειώσεις:

[1] On hospitality Benveniste 1933, Gras 1985: 206 . On symbola Gauthier 1972.

[2] From Cicero’s letters in the republic to late antiquity: Symmach. Ep. 76, 67.

[3] Στην ελληνορωμαϊκή Αίγυπτο, για παράδειγμα, στις ιδιωτικές μεταφορές ή στα δημόσια έγγραφα, δίπλα από το όνομα δινόταν μια σύντομη φυσική περιγραφή (π.χ. ουλές ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά), ίσως επειδή συχνά τα άτομα είχαν παραπάνω από ένα όνομα.

[4] Αλλά όπως περιγράφει ο Carlo Ginzburg, όσο περισσότερο σύνθετη ήταν μια κοινωνία τόσο λιγότερο το όνομα κατάφερνε να ταυτοποιήσει κάποιον: Ginzburg 2000.

[5] Dubois 1994: 4, 8, 18–20 (translated here by Moatti).

[6] Luke 9.18–20.

[7] On the links between appearance and identity, Vernant 1988; Frontisi 1991; for Rome Bettini 2000: 313.

[8] Girard 1977: 203 = Hunt and Edgar 1932–1934: II, 215.

[9] On the date see Lukaszewicz 1990.

[10] For example, Suetonius (Rhet. 1.3) tells the story of merchants who try to deceive customs officials by giving a slave they did not want to declare the *bullā* and the *praetexta*. See also Plut. Crass. 4,3, Ant. 8, 14, 18, 22, 35, 41; Cass. Dio 40.8–9, 9.2.

[11] In a papyrus from Oxyrhynchos (second century ce), a fugitive slave is described thus: “totally ignorant of Greek, tall, thin, no beard” (P. Oxy. 51.3617); another papyrus alludes to his way of talking: “chatters in a discordant voice,” or his way of walking: “walks as if he were a very important person” (P. Oxy. 51.3617). 66. Pollini 1987: 11–12 n.28.

[12] Pollini 1987: 11–12 n.28.

[13] Ricoeur 1985: 355–58 discusses “l’aporie de l’identité”.

[14] Το ρωμαϊκό δίκαιο διέκρινε μεταξύ της παραποίησης της νομικής κατάστασης και του σφάλματος σε σχέση με το πρόσωπο ή την κατάσταση. Η διαφορά έγκειται στην ύπαρξη καλής πίστης, όπως φαίνεται και από τη δράση του αυτοκράτορα Κλαύδιου, που κατέστειλε τον σφετερισμό της κατάστασης, αλλά έδινε υπηκοότητα σε ξένους οι οποίοι, κατανοώντας λάθος την *tria nomina* (ΣΤΜ: ονοματοδοτικό σύστημα Αρχαίας Ρώμης), νόμιζαν ότι είναι πολίτες. Όσο για τα λάθη που αφορούν το πρόσωπο, η αυτοκρατορική νομοθεσία έκανε διάκριση μεταξύ λάθους στην ταυτότητα, το οποίο συνεπάγεται την ακυρότητα μιας πράξης, και του λάθους στην ποιότητα των προσώπων, το οποίο δεν είχε καμία επίδραση στην πράξη.

[15] Created under Augustus they were never generalized and never sufficient to prove one’s identity. As the emperor Gordian III put it, “omission of a birth declaration does not make illegitimate the legitimate children, as much as a declaration cannot introduce a foreigner to a family” (P. Teb. 2.285 = FIRA I,90 = Girard 1977: 8.23). There were numerous cases

where people had to prove their age, but the epigraphical documents show that an oath was sufficient most of the time (cf. *lex Irnitana* [AE 1984] 31, ch. G).

[16] Walzer 1983: 70.